

† Nj. Veličanstvo kralj Peter I.

Prvič izza ujedinjenja se je odela naša lepa država SHS v žalno obleko. Ugasnil je njen svetilnik, ki so se zaupno vanj ozirali milijoni preziranih in zatiranih; podrl se je v nji steber, ki je prvi dvignil po tleh se plazeči jugoslovanski brsljcn k luči in novemu razvoju: umrl je v nji oče-junak, ki je bil eno samo ognjevito srce za razdružene in nezaupljive sinove, kar jih redi naša gruda od Bitolja do Maribora, od Subotice do Skadra, in kar jih še ječi pod trdo tujčevo peio ob Dravi in Soči in ob morju Adrijanskem. Naš prvi narodni vladar in kralj Peter I. iz slavnega rodu Karagjorgjevičev je v 78. letu svoje starosti in 18. letu svojega vladanja dne 16. avgusta ob pol 6. uri zvečer na Topčideru za ta svet zaspal.

Kralj Peter I. je bil tretji sin srbskega kneza Aleksandra in matere Perzide, rojen v Belgradu dne 29. junija l. 1844. Ko se je moral njegov oče l. 1858. odpovedati srbskemu prestolu, je poslal princa Petra v Ženevo (Švica), da tam nadaljuje svoje študije. Pozneje je bil sprejet v vojaško šolo v Parizu. L. 1870. se je udeležil francosko-nemške vojne in se v nji tako odlikoval, da je dobil med prvimi red častne legije.

Ko se je nekaj let kesneje dvignil v Bosni ubogi stiskani Slovan zoper turško nasilje, mu je med prvimi prihitel na pomoč princ Peter Karagjorgjevič. Pod tujim imenom Peter Mrkonjić je zbral na lastne troške močno vstaško četo in se junaško boril za osvoboditev zatirane kristjanske raje izvod turškega jarma. Ko je pa l. 1879. Avstrija zasedla Bosno, je Peter zopet odšel v tujino. Oženil se je v Cetinju l. 1883. z Zorko Ljubico, hčerko poznejšega črnogorskega kralja Nikite. Ta mu je povila pet otrok, izmed katerih žive še trije: princeza Jelena, zdaj vdova po ruskem velikem knezu Konstantinoviču, princ Gjorgje, in sedanji naš vladar, kralj Aleksander. Po prezgodnji smrti svoje soproge (1890.) se je preselil Peter spet v Švico in živel povečini v Ženevi.

L. 1903. ga je pa — po smrti zadnjega Obrenoviča, kralja Aleksandra — poklicala srbska vlada in narodna skupščina na srbski prestol. Tej svoji vzvišeni službi je posvetil poslej vse svoje moči. Spremljala ga je povsod sreča in zaupanje naroda. Zrušil je v bitki pri Kumanovem turško premoč in si odprl pot v Maceoniro. Uklonil je na Bregalnici tudi Bolgarsko. Izbruhnila je zatem svetovna vojna. Srbija, izmučena še iz balkanskih bojev, je prišla v strašne stiske. A kralj Peter ni klonil. Tudi tedaj ne, ko je moral bežati skozi sneg in led preko divje Albanije na tute. Res ga je ta beg telesno uničil, a njegovega zaupanja v boljšo bodočnost jugoslovanskih plemen mu ni omajal. Njegov sin regent Aleksander je pripeljal na jesen l. 1918. zmagovito srbsko vojsko spet v osvobojeni Belgrad.

Kralj Peter I. je postal iz kralja male Srbije vladar velike osvobojene jugoslovanske države.

Doživl je še sèn svojega življenja, potem pa je legel v Topoli k zadnjemu počitku. — Slava njegovemu spominu! Pokoj njegovi junaški duši!